

Blowing in the wind controller

Roland heeft synthesizers in allerlei vormen: drumsynths, gitaarsynths, digitale kerkorgels, toetsen, digitale klavecimbels, elektronische accordeons. Wat nog ontbrak, was een elektronisch blaasinstrument. En daar is ie dan: de Aerophone.

door Allard Krijger > allard@interface.nl

De Roland Aerophone is een elektronisch blaasinstrument dat zich laat bespelen als een saxofoon. Je blaast op een mondstuk en je gebruikt dezelfde vingerzetting. Een saxofonist fietst er zo op weg. De naam Aerophone betekent vrij vertaald niks

meer en niks minder dan 'windinstrument'. Het is dan ook de aanduiding van alle wind-aangedreven muziekinstrumenten in het classificatiesysteem der muziekinstrumenten van Hornbostel en Sachs. Zo zijn trommels membranofonen, en fluiten, toeters, houtblazers en voetballuifjes zijn aerofonen. Dus voor een elektronisch blaasinstrument is

Aerophone wel een heel toepasselijke naam. Zo'n instrument is immers een kameleon en kan de klank van elk blaasinstrument aannemen. De Roland Aerophone doet dat dan ook, met de nadruk – zoals vaak bij Roland – op realisme. Aangezien Roland laat instapt in de windinstrumentafdeling, heeft het geduchte concurrentie. Met name van de Akai EW;

inmiddels aangekomen bij de goed uitontwikkelde EW5000. EWI blaasinstrumenten hebben een vaste plek verworven bij elektronica-minnende blazers. Yamaha doet ook nog mee in de achterhoede met hun WX controller samen met de VL70m, de onvolprezen physical modeling klankmodule. Maar vrijwel iedereen gebruikt de EWI, ook omdat dat zowat het enige nog te krijgen elektronisch blaasinstrument is. Tot nu dan. Dus we hebben drie vragen: voor wie is de Roland Aerophone; voor wie is ie niet, maar wellicht toch nuttig; hoe positioneert de Aerophone zich ten opzichte van de gevestigde orde?

INFO
• prijs: € 829,-
• distributie: Roland Central Europe
• internet: www.rolandce.com www.roland.com

Iets apart

De Aerophone heeft een opvallende, moderne vorm. Je ziet meteen dat het iets apart is. Van een afstandje ziet het geheel er een beetje speelgoedachtig uit, en doet hij zelfs wel iets denken aan de Casio DH-20, een van die quirky producten uit de jaren negentig waarmee Casio iedereen wist te verrassen. De DH-20 is net als de Aerophone een digitaal

blaasinstrument, maar dan echt op de beginnersmarkt gericht. Ik krijg niet de indruk dat dit de bedoeling van Roland is, hoewel sommige reclame-uitingen daar toch wel een beetje naar toe neigen. Van dichterbij echter zie je dat er wel degelijk hoogwaardige materialen zijn gebruikt. De knoppen hebben een serieus blaasinstrumentachtig aandoende paarlemoeren coating, en de zij- en pinkleppen zijn niet van zilvergekleurd plastic maar van metaal. Het bovenstuk (het stuk dat je in je mond steekt) ziet eruit als een saxofoonmondstuk inclusief (kunststof) rietje.

Bij het bespelen van dit instrument trilt het rietje niet, het zit er alleen maar om een controller mee aan te sturen om saxofoonspeltechnieken te emuleren. Bij een doorontwikkeling van de Aerophone zullen we wellicht zien dat er wel een echt rietje op zit dat wel trilt, en er een vergelijkbare techniek als die in de Boss SY-300 wordt gebruikt om van dat basisgeluid een synthesizerklank te maken. Dat zou tof zijn. Maar nu werkt het nog zoals windsynthesizers al doen sinds de jaren zestig: verschillende sensoren worden gebruikt om het gedrag van een blaasinstrumentbespeler om te zetten in syntheseparameters. Dat zien we ook bij de Aerophone. Een blaassensor, een sensor die de lipdruk meet, en verder natuurlijk een lay-out van van knoppen en kleppen zoals bij een saxofoon.

Aan de achterkant van de witte behuizing zitten een aantal extra knoppen en een display. Als eerste de knoppen die je gaat gebruiken voor het octaveren; die zitten zoals je verwacht onder je linkerduim. Onder je rechterduim zit een kleine joystick die je kunt gebruiken voor aanvullende modulatie,

bijvoorbeeld pitchbend, growl, galm of bepaalde syntheseparameters.

Aanpassen

Ik ben gewend om op een Yamaha WX11 te spelen, in combinatie met een VL70m. Ook gebruik ik wel een Casio DG-20, en ook soms een Yamaha breathcontroller. Bij een eerste indruk deed de Aerophone mij wat betreft expressiviteit meer denken aan de DG-20 of de breathcontroller dan aan de WX-11. Met die laatste kon ik meer. Dat komt natuurlijk omdat ik dat ding ken, hem gekalibreerd heb op mijn manier van spelen en al dat soort dingen. Een tweede handicap is dat ik geen saxofoonspeler ben. Ik speel fluit, wat etnisch spul en een beetje hoorn (genoeg voor kerst). De Aerophone richt zich overduidelijk op saxofoonspelers. Na wat zoekwerk en uitproberen kreeg ik al meer voor elkaar met de Aerophone. De inzet van de controller onder het rietje van het mondstuk deed niet meteen wat ik zou verwachten; een feature die ik juist graag inzet.

Er is (nog?) geen editsoftware voor dit instrument. Jammer, want zo kan de gebruiker het ding niet aanpassen aan de eigen behoefte en stijl. Je kunt op de Aerophone zelf wel een aantal dingen aanpassen, zoals het volume, de blaasdrukgevoeligheid, transpositie, octavering, galm, chorus, multi-fx, bitecontrol (het rietje) en wat je met de joystick wilt doen. Ook kun je hier verschillende manieren van vingerzettingen kiezen. In de huidige softwareversie zijn dat Sax1 en Sax2. Dikke kans dat er in een update meer vingerzettingen bij komen.

Een heel handige eigenschap van de Aerophone is dat er een (weliswaar kleine) speaker in zit, die je kunt gebruiken om wat te oefenen. Voor een performance is het echt te min, maar voor zo even snel iets uitproberen of wat toonladders oefenen of zoiets is het prima. Erg handig!

Overtuigend

En hoe klinkt dat dan? Hoor ik een apparaat dat een toeter probeert na te doen, of hoor ik een nieuw instrument? Het is een beetje van beide bij de Aerophone. Je merkt dat Roland zwaar leunt op de imitatie van bestaande blaasinstrumenten. Dat doen de EWI en de VL70m overigens ook, alleen maken die ook vol overtuiging het uitstapje naar 'nieuw blaasinstrument'. Dat laatste doet de Roland ietsje minder overtuigend; die kant is ook onderbelicht in de presets. De akoestische klanken van de Aerophone lijken wat minder expressief dan die van de EWI en VL70m. Dat gezegd hebbende, klinkt de Aerophone wel overtuigend. De bekende Roland-geluiden die toch al heel goed zijn,

klinken als je ze daadwerkelijk aanblaast om een paar tandjes realistischer. In een ensemble gaat dat helemaal goed werken. De synthesizergeluiden doen het ook prima, maar daar mogen er wel wat meer van komen bij een volgende update.

Zolderkamercomponist

En dan komen we alweer bij de vraag: waarom? Waarom bestaat de Aerophone en voor wie is het een leuk, mooi, nuttig en fijn instrument? Allereerst voor degenen voor wie de Aerophone volgens mij daadwerkelijk bedoeld is: saxofoonspelers. De Aerophone is een heel gemakkelijke overstap naar elektronisch blazen. Met als voordeel dat je ineens een veel groter arsenaal aan instrumenten tot je beschikking hebt die je expressief kunt bespelen, wat jouw rol als saxofonist in de band aanmerkelijk kan opfleuren. Je kunt dan veel meer gaan doen dan alleen maar de geijkte rijfjes hier en daar en vervolgens wachten op je solomomentje. Allerlei begeleidende motieven met een veelheid aan geluiden. Zowel blaasinstrumenten

SPECIFICATIES

- vingerzetting in saxofoonstijl
- klankgenerator: SuperNatural Acoustic, pcm-synthesizer
- presets: 40, user: 100
- multi-effects, Chorus, Reverb
- controllers: blaassensor, bijsensor
- octaafknoppen
- duimcontroller (joystick)
- tone-knop
- lcd-display
- aansluitingen: stereo mini-jack (voor telefoon of mp3-speler)
- hoofdtelefoonuitgang: (stereo) jack
- usb-midi en din-midi
- interne speakers: 2x 2,8cm
- plaats voor oplaadbare ni-mh-batterij (AA, hr6)
- ac-adapter
- draagtas

als synthgeluiden, maar via midi of usb ook orgels, piano's, gitaren en verder alles wat je maar kunt bedenken. Dat is één.

Maar ook beginners kunnen met de Aerophone aan de slag. Het instrument speelt gemakkelijker dan een gewone saxofoon of klarinet. Dat zou een voordeel kunnen zijn, ook omdat je de verbinding met een computer kunt maken, wat misschien weer leuk is voor digitale lesmethoden. En dan bestaat er misschien nog een groep potentiële gebruikers waarvoor het instrument misschien niet eens bedacht is: de zolderkamercomponist en/of arrangeur van de plaatselijke harmonie en fanfare. De Aerophone is voor deze groep veel toegankelijker dan de EWI en zeker dan de WX/VL-combi.

Conclusie

De Aerophone is een late instap van Roland in de wereld van de elektronische blaasinstrumenten. Ik denk ook te merken dat Roland zich nog een beetje moet inwerken, hoewel ze met hun eerste instrument wel meteen iets degelijks hebben neergezet. Voor de professional blijven er wel wat wensen liggen voorsnog. Zoals meer mogelijkheden om het instrument naar je eigen hand te zetten en een editor voor de geluiden, zodat eigen geluiden gemaakt of gedownload kunnen worden. De beginner heeft zeker genoeg aan de Aerophone, met leuke mogelijkheden zoals op een superdiepe fagot of tuba spelen zonder dat je je longen uit je lijf perst. En natuurlijk de synthesizergeluiden, want een angeblazen synthesizer klinkt altijd supercool. ■

De Aerophone is een heel gemakkelijke overstap naar elektronisch blazen

HET OORDEEL

- + • handzaam
- + • laagdrempelig
- • nog weinig diverse presets